

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อการทุจริตในทุกรูปแบบ อันเป็นภาวะเร่งด่วนของรัฐบาลการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีกรทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ และไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

ในปีงบประมาณที่ผ่านมา นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ ต่อไป

สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ

สารบัญ

	หน้า
๑. ความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๒
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต (ประเด็นเกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน)	๓
๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	๓
๖.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓
๖.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level Matrix)	๔
๖.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix – Assessment)	๕
๖.๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๖
๖.๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๖
๖.๗ การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	๖
๗. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี	๗
๗.๑ การระบุประเด็นความเสี่ยง	๗
๗.๒ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	๘

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรธานี

๑. ความเสี่ยงการทุจริต

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริการจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

สินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ไม่สมควรไม่ว่าจะมีมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นการกระทำใดๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการโน้มน้าว หรือตอบแทน เพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น (ตามความหมายของ ISO ๓๗๐๐๑ “offering, promising, giving, accepting or soliciting of an undue advantage of any value (which could be financial or non-financial), directly or indirectly, and irrespective of location(s), in violation of applicable law, as an inducement or reward for a person acting or refraining from acting in relation to the performance of that person’s duties.”)

ของขวัญ หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ให้แก่กันเพื่ออธยาศัยไมตรี ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสน่หา ให้เพื่อการสงเคราะห์หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายรวมถึงประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งไม่ใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไป ในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการได้รับบริการ หรือการได้รับการฝึกอบรม หรือการได้รับความบันเทิงตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือการท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใด ในลักษณะเดียวกัน รวมถึงการให้บัตร ตั๋ว หรือหลักฐานอื่นใดการชำระเงินให้ล่วงหน้าหรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ภายหลัง

การรับทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา หมายถึง การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคลที่ให้กันในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ และให้หมายความรวมถึง การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจเป็นเงินได้ใน โอกาสการแสดงความยินดีการแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

ประเด็นความเสี่ยงทุจริต หมายถึง เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดความเสี่ยงการทุจริตในอนาคต

โอกาส (Likelihood) หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) หมายถึง คะแนนที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจากข้อ ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับผิดชอบการดำเนินงานหรือโครงการ

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์อื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันส่วนหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

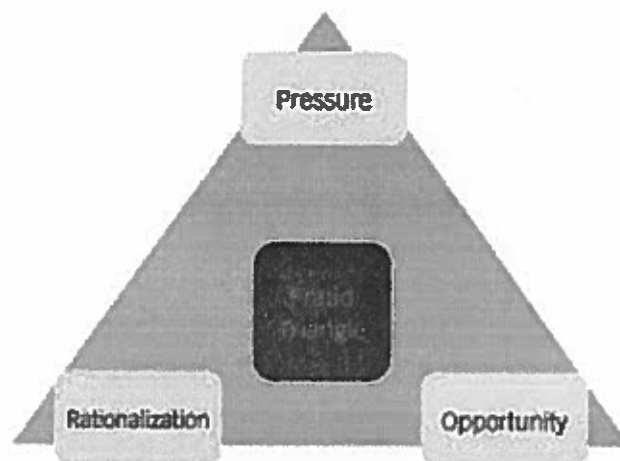
วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือ แนวทางบในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต (ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตออกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง

๕.๔ ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการบริหารงานบุคคล

๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

๖.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยง ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงาน เรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

* Known Factor ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว

* Unknown Factor ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

๖.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังใน

ระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีแดง : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูงเป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน

สถานะสีส้ม : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้จน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

๖.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level Matrix)

ระดับความเสี่ยง (D) = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ × ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Likelihood : L) (Impact : I)
--

เป็นการนำโอกาสหรือความเสี่ยงการทุจริต มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวมซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังคุณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๖.๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

(๑) ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ โดยค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

(๒) ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้น แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๖.๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

(๑) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้เสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

(๒) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

(๓) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวกับผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

(๔) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวกับผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๒	๓	๔	๕
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)						

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑ - ๓ คะแนน	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔ - ๙ คะแนน	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูง	๑๐ - ๑๖ คะแนน	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	๑๗ - ๒๕ คะแนน	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โดยการหยุด ยกเลิกเปลี่ยนแปลงกิจกรรม

๖.๕ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ปานกลาง : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

ต่ำ : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน
ดี	๓
พอใช้	๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙

คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
	ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
ดี การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๓)
พอใช้ การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง (๖)
อ่อน การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความเสี่ยงในการทุจริต	ปานกลาง (๗)	ค่าข้างสูง (๘)	สูง (๙)

๖.๕ แผนบริหารความเสี่ยง

เหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment) ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงานหรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

๖.๖ การจัดทำรายงานผลของการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดักเพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไปออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง และสีแดง

สถานะสีเขียว (ยังไม่เกิดการเฝ้าระวังต่อเนื่อง)

: ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง (เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยงแต่แก้ไขได้ทันทีตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยลงกว่าระดับ ๓

สถานะสีแดง (เกินกว่าการยอมรับ)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายแก้ไขไม่ได้ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยกว่าระดับ ๓

๖.๗ การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

จะเป็นการนำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ตามข้อ ๖.๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนนี้ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีกิจกรรมหรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

(๑) เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

(๒) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)

(๓) ยังไม่เกิดการเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

๗. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

๗.๑ การระบุประเด็นความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	Risk Score (L x I)		
		Likelihood	Impact	Risk Score
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต			
รับเอกสารขออนุญาตก่อสร้างอาคาร	เจ้าหน้าที่ขอเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ระบุไว้ได้กำหนดไว้เพื่อเรียก รับสินบน	๓	๓	๕
				ปานกลาง

ประเภทความเสี่ยง	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	Risk Score (L x I)		
		Likelihood	Impact	Risk Score
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต			
การจัดลำดับคิวของผู้ขอรับบริการ ชำระภาษี/ค่าธรรมเนียมต่างๆ	เจ้าหน้าที่เลือกให้บริการผู้ให้สินบนก่อนผู้ขอรับบริการชำระภาษี/ค่าธรรมเนียมต่างๆ รายอื่น	๑	๑	๑
การนำทรัพย์สินของทางราชการไปให้บุคคลภายนอกใช้ประโยชน์	เจ้าหน้าที่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อนำทรัพย์สินของทางราชการไปให้ บุคคลภายนอกใช้ประโยชน์ เช่น รับ ทรัพย์สินเพื่อนำรถของทางราชการไปรับ-ส่ง บุคคลภายนอก	๑	๒	๒
				ต่ำ

ประเภทความเสี่ยง	๓. การจัดซื้อจัดจ้าง		Risk Score (L x I)		
	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Likelihood	Impact	Risk Score
การจัดทำร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ	กำหนดคุณสมบัติให้ใกล้เคียงยี่ห้อ ยี่ห้อหนึ่ง หรือผู้ขายรายใดรายหนึ่งไม่เปิดกว้างเป็นการทั่วไป เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง	๒	๓	๒	ปานกลาง
การตรวจรับพัสดุ	การตรวจรับพัสดุไม่ตรงตามแบบรายการ/รายละเอียดคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้ขายหรือผู้รับจ้าง	๑	๓	๓	ต่ำ

ประเภทความเสี่ยง	๔. การบริหารงานบุคคล		Risk Score (L x I)		
	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Likelihood	Impact	Risk Score
การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างไม่เป็นธรรม	๒	๓	๖	ปานกลาง
การดำเนินการเพื่อสรรหา/เลือกสรรพนักงานจ้าง	ช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้องในการดำเนินการสรรหา/เลือกสรรบุคคลภายนอก เพื่อบรรจุแต่งตั้งเป็นพนักงานจ้าง	๓	๔	๑๒	สูง

๓.๒ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘						
ประเภทความเสี่ยง ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
รับเอกสารขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร	เจ้าหน้าที่ขอเอกสารหลักฐาน เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ ระเบียบได้กำหนดไว้ เพื่อเรียก รับสินบน	ปานกลาง	-จัดทำมาตรการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ในการตรวจสอบเอกสารให้ เป็นไปตามระเบียบ	๑.กำหนดบทลงโทษอย่าง เคร่งครัด หากเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานมีการเรียกรับ ผลประโยชน์ระหว่างการ ตรวจสอบความถูกต้องของ คำขอและเอกสารประกอบคำ ขอ ๒.แจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด รับทราบและถือปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด	ต.ค. ๖๖ ถึง ก.ย. ๖๗	กองช่าง

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ						
ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุม	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอน การจัดลำดับคิวของผู้เข้ารับ บริการชำระภาษี/ ค่าธรรมเนียมต่างๆ	เจ้าหน้าที่เลือกให้บริการผู้ให้ สินบนก่อนผู้ขอรับบริการชำระ ภาษี/ค่าธรรมเนียมต่างๆ ราย อื่น	ต่ำ	-มาตรการ NO Gift Policy -กิจกรรมการใช้บัตรคิวในการ ติดต่อราชการ -การพัฒนากระบวนการ ให้บริการประชาชนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (e-service)	๑.กำหนดบทลงโทษอย่าง เคร่งครัด หากเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานมีการเรียกรับ ผลประโยชน์จากผู้มาติดต่อ ราชการ เพื่อแลกกับการ อำนวยความสะดวกเป็นพิเศษ ๒.แจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด รับทราบและถือปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด	ต.ค. ๖๖ ถึง ก.ย. ๖๗	กองคลัง
การนำทรัพย์สินของทาง ราชการไปให้ บุคคลภายนอกใช้ประโยชน์	เจ้าหน้าที่รับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใด เพื่อนำ ทรัพย์สินของทางราชการไปให้ บุคคลภายนอกใช้ประโยชน์ เช่น รับทรัพย์สินเพื่อนำรถของ ทางราชการไปปรับ-ส่ง บุคคลภายนอก	ต่ำ	-จัดทำแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับ การใช้ทรัพย์สินของทาง ราชการที่ถูกต้อง -ผู้บริหารควรกำกับดูแลและ กำกับให้พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างถือปฏิบัติ ตามระเบียบและธรรมเนียม ปฏิบัติของทางราชการ	๑.กำหนดบทลงโทษอย่าง เคร่งครัด หากเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานมีการเรียกรับ ผลประโยชน์จาก บุคคลภายนอกเพื่อแลกกับ การนำทรัพย์สินของทาง ราชการไปให้บุคคลอื่น ประโยชน์ ๒.แจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด รับทราบและถือปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด	ต.ค. ๖๖ ถึง ก.ย. ๖๗	ทุกสำนัก/ ทุกกอง

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง						
ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุม	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ	กำหนดคุณสมบัติให้ใกล้เคียงยี่ห้อใด ยี่ห้อหนึ่ง หรือผู้ขายรายใดรายหนึ่งไม่เปิดกว้างเป็นการทั่วไป เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง	ปานกลาง	<p>เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าตรวจสอบร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียด ก่อนมีการประกาศเผยแพร่การจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>-ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุให้</p> <p>เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๑.ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๒.แจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด รับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด</p>	<p>ต.ค. ๖๖ ถึง ก.ย. ๖๗</p>	กองคลัง
การตรวจรับพัสดุ	การตรวจรับพัสดุไม่ตรงตามแบบรูปรายการ/รายละเอียดคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้ขายหรือผู้รับจ้าง	ต่ำ	<p>-จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การตรวจรับพัสดุ</p> <p>-ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้าง</p>	<p>๑.กำหนดบทลงโทษอย่างเคร่งครัด หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้ขายหรือผู้รับจ้าง</p> <p>๒.แจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด รับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด</p>	<p>ต.ค. ๖๖ ถึง ก.ย. ๖๗</p>	กองคลัง

ประเภทความเสี่ยง		๔. การบริหารงานบุคคล				ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุม	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	
การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างไม่เป็นธรรม	ปานกลาง	ความเสียหายทุจริต -จัดทำมาตรการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน -จัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑. ประชุมเพื่อชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ๒. แจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดทราบข้อมติปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ต.ค. ๖๖ ถึง ก.ย. ๖๗	สำนักปลัด
การดำเนินการเพื่อสรรหา/เลือกสรรพนักงานจ้าง	ช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้องในการดำเนินการสรรหา/เลือกสรรบุคคลภายนอกเพื่อบรรจุแต่งตั้งเป็นพนักงานจ้าง	สูง	-เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลการประกาศรับสมัครพนักงานจ้างผ่านช่องทางต่างๆ ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง -กำชับให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล	๑. กำหนดบทลงโทษอย่างเคร่งครัด หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ หรือมีการกระทำการใดๆ เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลภายนอกเพื่อบรรจุแต่งตั้งเป็นพนักงานจ้าง ๒. แจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดทราบข้อมติปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ต.ค. ๖๖ ถึง ก.ย. ๖๗	สำนักปลัด
